

Załącznik
do uchwały Nr XXIX/233/10
Rady Miejskiej w Choroszczy
z dnia 27 czerwca 2010 r

PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI IZBISZCZE
NA LATA 2010-2017

Czerwiec 2010

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
I. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA	5
II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI IZBISZCZE	7
2. 1. Analiza zasobów sołectwa.....	7
2. 2. Środowisko przyrodnicze.....	7
2. 4. Infrastruktura społeczna.....	10
2. 5. Infrastruktura techniczna.....	11
2. 6. Gospodarka i rolnictwo.....	12
2. 7. Kapitał społeczny i ludzki.....	12
III. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI IZBISZCZE	13
(ANALIZA SWOT)	13
IV. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH	16
4.1. Opis projektu przyjętego do realizacji.....	16
4. 2. Opis pozostałych zadań.....	17

WSTĘP

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
2. kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
3. budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
4. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
5. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
6. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Izbiszczce jest obszar tej miejscowości.

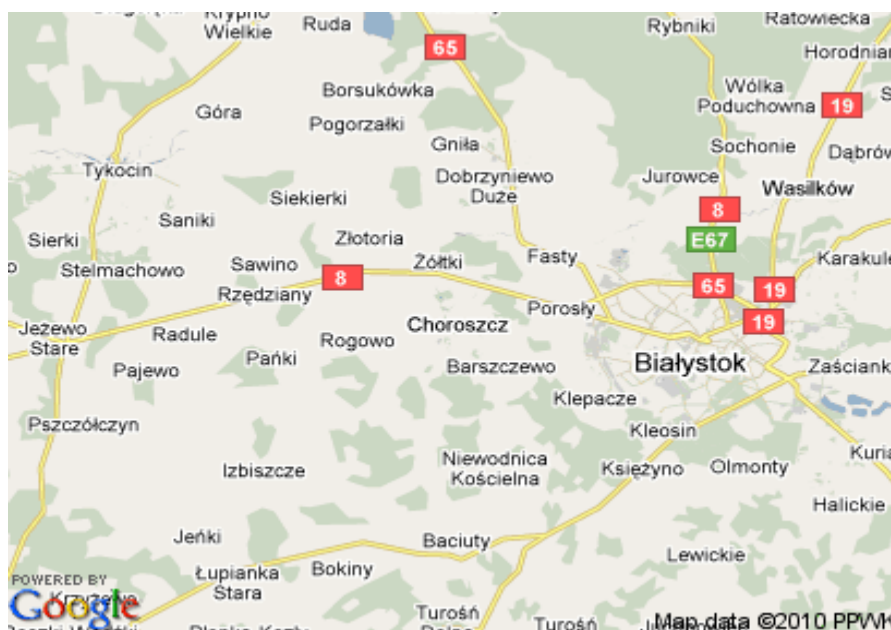
Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Plan Odnowy Miejscowości nie jest dokumentem zamkniętym i w miarę pojawiania się nowych problemów możliwe jest jego uaktualnienie. Sporządzenie, przyjęcie i zatwierdzenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

I. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA

Izbiszczce to malownicza wieś położona na terenie Gminy Choroszcz. Wieś jest wyjątkowo położona nad rozlewiskiem Narwi, z dala od głównych dróg i zgiełku miejskiego. Gmina Choroszcz znajduje się w środkowej części województwa podlaskiego oraz zachodniej części powiatu białostockiego. Gmina wchodzi w skład aglomeracji białostockiej obejmującej miasto Białystok i gminy ościenne tworzące funkcjonalną całość. Od wschodu graniczy z miastem Białystok oraz gminą Juchnowiec, od południa z gminami Łapy i Turośń Kościelna, od zachodu z gminami: Kobylin Borzymy i Sokoły, od północy z gminą Tykocin i Dobrzyniewo Kościelne. Odległość Izbiszcz do siedziby gminy w Choroszczy wynosi ok. 12 km, natomiast do stolicy powiatu Białegostoku wynosi ok. 25 km.

Położenie geograficzne: 53°5'N 22°52'E

Nazwa „Izbiszczce” (dawniej „Izbiszczca”, „Izbicza”) po raz pierwszy odnotowania została w 1529 r. jako „Izbiszczca”. Oznacza ona miejsce dawnych umocnień, obwarowań w ogóle, bądź umocnień mostu (wieś leży nad Narwią). Nazwa została utworzona poprzez dodanie typowo wschodniego przyrostka „-iszcze”.

Izbiszczce należą do jednego z większych skupisk ludności w gminie Choroszcz z liczbą mieszkańców: 307 (stan na dzień 31 grudnia 2009 r.). Izbiszczce to typowa dla Podlasia wieś ulicówka o zwartej zabudowie, w której przeważają domy jednorodzinne wraz z budynkami gospodarczymi (zabudowa zagrodowa, rolnicza). Zabudowa nie jest jeszcze skażona wszechobecną architekturą typową dla podmiejskich miejscowości. Kształt wsi wyznaczyło koryto rzeki Narew i droga biegnąca wzdłuż niego.

Brak jest wyraźnie zaznaczonego centrum wsi, jednak budynki służące lokalnej społeczności takie jak: sklep, „stara” szkoła, remiza Ochotniczej Straży Pożarnej i przystanek autobusowy skupione w jednym miejscu determinują ten obszar wsi jako centrum. Opisywany teren służył w latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia rekreacji. Ze względu na bezpośredni dostęp do rzeki na terenie było znane „kąpielisko”. Dodatkowo mieszkańców integrowała często użytkowana świetlica wiejska i codziennie odwiedzana zlewnia / skup mleka („mleczarnia”)

Powierzchnia gruntów ornych oraz łąk i pastwisk: 707,76 ha

Powierzchnia gruntów pod budynkami: 2,67 ha

Powierzchnia lasów: 79,44 ha

Powierzchnia nieużytków: 121,60 ha

II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI IZBISZCZE

2. 1. Analiza zasobów sołectwa

Analizę zasobów sołectwa Izbiszczce przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji zgromadzonych od mieszkańców oraz przez Urząd Miejski w Choroszczy. Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów wzięto pod uwagę następujące ich kategorie:

- **środowisko przyrodnicze,**
- **dziedzictwo kulturowe i religijne**
- **infrastrukturę społeczną**
- **infrastrukturę techniczną**
- **gospodarka i rolnictwo**
- **kapitał społeczny i ludzki**

2. 2. Środowisko przyrodnicze

Do zasobów przyrodniczych Izbiszczce należy zaliczyć bagienną dolinę Narwi położoną na obszarze Narwiańskiego Parku Narodowego nazywaną Polską Amazonią, którą można zwiedzić podążając wyznaczonymi szlakami wodnymi, pieszymi i rowerowymi. Przez Izbiszczce przebiega pieszy „Szlak Nadnarwiański (znaki żółte) oraz „Szlak kajakowy przez Narwiański Park Narodowy”. Ta unikatowa ostoja ptaków, zwierząt i roślin została objęta ponadto obszarem Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000. Na terenie Narwiańskiego

Parku Narodowego występuje 46 zespołów roślinnych w tym najbardziej rozpowszechniona roślinność wodna. Obok roślinności zaroślowej i szuwarowej występują liczne gatunki chronione np.; grązel żółty. Narwiański Park Narodowy jest ostoją wielu gatunków ptaków i ssaków.

Zdjęcie Nr 1: „Polska Amazonia”

źródło: www.npn.pl

2. 3. Dziedzictwo kulturowe i religijne

Początki trwałego osadnictwa na terenie gminy Choroszcz należy datować na VII w. W IX-X w okolicach Choroszczy znajdowało się centrum kultury starosłowiańskiej. W XIII w znajdowało się w okolicach Izbiszczy grodzisko średniowieczne prawdopodobnie pochodzenia mazowieckiego. Pierwsze źródła pisane mówią o granicy mazowieckiej i litewskiej wytyczonej w 1385 r. i przebiegającej wzdłuż rzeki Rogówki dalej rzeką Czaplinianką aż do Narwi.¹ Izbiszcz to wieś jednolita kulturowo i religijnie. Należy do Parafii pod wezwaniem *Najświętszego Serca Pana Jezusa* w Konowałach. Tradycje polskie związane ze świętami kościelnymi są kultywowane w znacznej większości domów we wsi. We miejscowości znajduje się pięknie położony w lesie cmentarz katolicki wraz z kaplicą z 1986 roku. Ponadto występują obiekty o wartościach kulturowych do których zaliczono spichlerz drewniany z przełomu XIX/XX w zlokalizowany w zagrodzie Nr 35.

Do dziś funkcjonują dawne zawody takie jak wikliniarz, rybak czy przewoźnik łódką pychówką. W lokalnym obiegu funkcjonują specyficzne nazwy takie jak: uroczysko Horoniec, las Karpiniec, łąki Kaluhy i Biele, droga zagumienna.

¹ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz do 2015 r.

Specyficznie nazywane są też fragmenty rzeki Narew np. Burzec, Rów Hermański, Jeziora Woleńskie.

Troską winno się objąć również liczne kapliczki i krzyże przydrożne z którymi nierzadko związane są wydarzenia historyczne czy inne związane z życiem mieszkańców.

2. 4. Infrastruktura społeczna

We wsi istnieje budynek dawnej Szkoły Podstawowej powstały prawdopodobnie w latach 1930 – 40 jako szkoła wiejska. Brak przekazów kiedy utracił swą pierwotną funkcję na rzecz świetlicy wiejskiej. W późniejszych latach, powojennych „wzbogacony” o przybudówkę o funkcji zlewni mleka jakich wiele powstało na wsiach – zbudowana wg miejscowej ludności w „czynie społecznym” a obecnie nieużytkowanym. Przedmiotowy budynek w części nadającej się do użytku jest wykorzystywany przez mieszkańców jako świetlica wiejska, która jest „wypożyczana” na prywatne uroczystości, tj.: pogrzeby, wesela, przyjęcia okolicznościowe, itp... Stan techniczny budynku wymaga jednak remontu, a odnowienie elewacji, poszycia dachowego, wybudowanie sanitariatów oraz zagospodarowanie niewykorzystanej powierzchni w budynku podniesie jego walory estetyczne i umożliwi lepsze jego wykorzystanie. Natomiast zagospodarowanie terenu wokół budynku poprzez np. wybudowanie palcu zabaw dla dzieci, miejsca na grilla .. itp. nie tylko poprawi estetykę wsi, ale stworzy także możliwości integracji lokalnej społeczności. Ponadto stworzenie miejsca rekreacyjnego w połączeniu z sąsiadującym Narwiańskim Parkiem Narodowym i rzeką Narew ożywi to obecnie niewykorzystywane w pełni miejsce.

Ze względu na brak na terenie sołectwa placówek oświatowych, młodzież uczy się w Szkole Podstawowej zlokalizowanej w sąsiedniej wsi w Kruszewie oraz w Gimnazjum w Choroszczy. Dojazdy uczniów do szkół są organizowane i zapewniane przez gminę.

We wsi zlokalizowane jest także boisko sportowe do gry w piłkę nożną, na którym swoje mecze i treningi odbywa m.in. LZS Izbiszcz. Boisko ma nawierzchnię trawiastą i nie posiada dodatkowej infrastruktury takiej jak np. trybuny dla widowni czy zaplecze dla piłkarzy.

2. 5. Infrastruktura techniczna

Wieś jest zwodociągowana, brak jest kanalizacji, każde gospodarstwo posiada pojemnik na odpady. Wieś jest telefonizowana, zasięg mają także wszystkie sieci komórkowe. Mieszkańcy posiadają możliwość łatwego dostępu do sieci Internetu.

Przez wieś przebiega droga powiatowa Nr 1537B., która we wsi ma nawierzchnię brukowcową, brak jest chodników. Sieć dróg stanowią także gminne drogi asfaltowe oraz gruntowe.

Większość domostw posiada domowe instalacje centralnego ogrzewania, nieliczne ogrzewane są tradycyjnymi piecami kaflowymi. Miejscowa ludność jako paliwo stosuje drewno, więc ogrzewanie mieszkań w nieznacznym stopniu wpływa na stan środowiska naturalnego.

Komunikacja oparta jest głównie na prywatnych zasobach mieszkańców oraz komunikacji PKS Białystok. Powiązania komunikacyjne są wystarczające na

potrzeby mieszkańców. Do aglomeracji miejskiej Białystok dojazd możliwy jest autobusem PKS. Na terenie wsi znajdują się 2 przystanki autobusowe.

W dalszym ciągu poprawa stanu dróg oraz budowa chodników to główne zadania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców wsi.

2. 6. Gospodarka i rolnictwo

Mieszkańcy wsi utrzymują się w przeważającej mierze z pracy w rolnictwie. Funkcjonuje w niej ok. 80 gospodarstw rolnych o powierzchni od ok. 2 ha do 50 ha. W strukturze zasiewów dominuje uprawa zbóż oraz uprawa ziemniaków. Znaczącą gałęzią działalności rolniczej jest produkcja mleka. Ponadto wieloletnią tradycją na terenie Gminy Choroszcz jest uprawa warzyw w gruncie i pod osłonami skupiona między innymi we wsi Izbiszcz.

Na wsi nie ma ulokowanych większych zakładów przemysłowych czy firm. Natomiast dobre warunki przyrodnicze oraz sąsiedztwo Narwiańskiego Parku Narodowego tworzą doskonałe okoliczności do powstawania gospodarstw produkujących żywność ekologiczną, które mogą być dodatkowym źródłem dochodów. W okresie zimowym rolnicy często koszą trzinę na rzece Narew która jest eksportowana za granicę i stanowi dodatkowe źródło dochodów.

We wsi funkcjonuje jeden spożywczo - wielobranżowy sklep, gdzie mieszkańcy mogą zaopatrywać się w podstawowe produkty spożywcze i przemysłowe.

Prowadzone jest także gospodarstwo agroturystyczne.

2. 7. Kapitał społeczny i ludzki

Mieszkańcy Izbiszcza to zarówno mieszkańcy z pokolenia na pokolenie jak i nowi mieszkańcy, którzy postanowili się przeprowadzić z miasta na wieś,

ze względu na świeże powietrze, przestrzeń, przyrodę. Struktura demograficzna (duża liczba młodych mieszkańców) ma zasadniczy wpływ na formułowanie i wyznaczanie celów do zrealizowania w danej miejscowości. Z ich inicjatywy realizuje się wiele przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, sportowym czy religijnym. Niekwestionowanymi liderami społeczności lokalnej są Sołtys i Rada Sołecka, członkowie OSP, przewodniczący LSZ, a także ksiądz proboszcz. Na terenie miejscowości nie ma stowarzyszeń, Kół Gospodyń Wiejskich, czy innych podobnych organizacji.

We wsi natomiast prężnie działa drużyna sportowa LZS Izbiszczce zajmująca aktualnie 1 miejsce w tabeli Ligi Gminnej. W Izbiszczach istnieje Oddział Ochotniczej Straży Pożarnej. W jednostce działa około 22 strażaków czynnych. Całością prac operacyjnych OSP kieruje Komendant Gminny OSP w Choroszczy, a nadzór merytoryczny i operacyjny sprawuje Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku. Obsady OSP są dobrze wyszkolone i zorganizowane.

III. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI IZBISZCZE (ANALIZA SWOT)

Analiza SWOT jako narzędzie planistyczne ma na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno – gospodarczego, infrastrukturalnego oraz przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i/lub zagrożenia wsi w przyszłości.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

MOCNE STRONY

- Zaangażowanie mieszkańców w rozwój wsi
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe – atrakcyjne położenie
- Brak zakładów zanieczyszczających środowisko
- Działalność klubu sportowego
- Zaangażowanie Sołtysa i Rady Sołeckiej
- Możliwości do rozwoju agroturystyki
- Możliwości do tworzenia gospodarstw ekologicznych
- Atrakcyjne miejsce na budowę stacji wodnej
- Obowiązujący Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

SŁABE STRONY

- Nienajlepszy stan techniczny dróg, brak chodników
- Brak zaplecza przy boisku sportowym
- Niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej
- Brak zagospodarowania terenu wokół budynku pełniącego rolę świetlicy wiejskiej
- Brak odpowiedniego miejsca do spotkań mieszkańców wsi
- Brak bezpiecznego placu zabaw dla dzieci
- Brak miejsc pracy poza rolnictwem

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE

- Możliwość pozyskania środków z funduszy Unii Europejskiej
- Sprzyjająca polityka regionalna (plany rozwoju obszarów wiejskich)
- Otwarcie granic (możliwość kształcenia i legalnej pracy)

- Rozwój drobnej przedsiębiorczości na terenach wiejskich
- Popyt na żywność ekologiczną
- Duże zainteresowanie wypoczynkiem w gospodarstwach agroturystycznych
- Budowa stancji wodnej

ZAGROŻENIA

- Niestabilny system prawny, szczególnie podatkowy
- Bezrobocie
- Niski poziom socjalny części społeczeństwa
- Niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki UE

Analiza zasobów miejscowości, wynikające z niej szanse i zagrożenia wskazują na możliwości i potrzebę rozwoju miejscowości. Dla mieszkańców miejscowości Izbiszczę oprócz zadań inwestycyjnych, jak np. modernizacja dróg i budowa chodników we wsi, ważne są również przedsięwzięcia związane z odnową wsi, jak np. urządzenie terenów rekreacji i placów zabaw oraz inne inicjatywy pobudzające aktywność mieszkańców i służące integracji społecznej. Szans na rozwój miejscowości Izbiszczę należy upatrywać także w rozwoju społeczności lokalnej, zwiększaniu zaangażowania mieszkańców w sprawy wsi, większej integracji w podejmowaniu wspólnych działań na rzecz miejscowości. Wsparciem dla tych inicjatyw mogą być środki pozyskiwane na rozwój miejscowości w wymiarze infrastrukturalnym, które ułatwią życie społeczności lokalnej, zmniejszą różnicę pomiędzy terenami wiejskimi a miastem. Poprawa i budowa infrastruktury technicznej w połączeniu z walorami przyrody, atrakcyjnym położeniem miejscowości są czynnikami wpływającymi na rozwój turystyki i agroturystyki mogącej w przyszłości stanowić znaczne dodatkowe źródło dochodów dla mieszkańców.

IV. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Plan odnowy miejscowości Izbiszcz zakłada realizację wielu działań ze sfer społeczno – kulturalnego i gospodarczego życia mieszkańców. Celem planowanych do realizacji zadań jest poprawa jakości życia na wsi oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców Izbiszcza.

4.1. Opis projektu przyjętego do realizacji

ZAGOSPODAROWANIE CENTRUM WSI IZBISZCZE NA PRZESTRZEŃ SPOŁECZNO – REKREACYJNĄ

Jednym z głównych założeń projektu przyjętego do realizacji jest remont świetlicy wiejskiej i adaptacja na jej cele sąsiedniego budynku zlewni mleka („mleczarni”). Wokół powstałego zespołu zaprojektowano utwardzenie terenu kostką betonową i ogrodzony, trawiasty plac zabaw usytuowany od strony północnej i zachodniej budynku. Główna sala świetlicy skierowana przeszkleniami na stronę południową działki, w kierunku rzeki sąsiaduje z placykiem i stolikami na nim ustawionymi. Na powstałej osi widokowej będzie się znajdować przebudowany budynek gospodarczy o funkcji wiaty, grillowiska i wykonanego z drewna tarasu widokowego. Wokół niego zbudowane będą tarasy drewniane i stoliki z zadaszeniami. Na działce zostanie dotychczasowy drzewostan, oprócz krzewów i młodych drzew okalających budynki i rosnących bezładnie wokół nich. Zaplanowano niewielkie nasadzenia np. brzoź od strony południowej działki w taki sposób aby nie zakłócać widoku na koryto rzeki.

CEL: poprawa jakości życia na terenie wsi Izbiszcz, poprzez stworzenie miejsca, centrum wsi pełniącego funkcję rekreacyjną, kulturalną, integracyjną mieszkańców.

PRZEZNACZENIE: stworzenie przestrzeni rekreacyjno – wypoczynkowej, służącej mieszkańcom jako miejsce spotkań. Będzie to także miejsce reprezentacyjne wsi podnoszące jej walory estetycznych.

HARMONOGRAM REALIZACJI: Rozpoczęcie inwestycji: 2010r.
Zakończenie: 2011 r.

KOSZT WG KOSZTORYSU INWESTORSKIEGO: 754 067, 23 zł

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA: PROW, budżet Gminy Choroszcz

4. 2. Opis pozostałych zadań

1. Budowa zaplecza przy boisku sportowym

- budowa trybun dla widzów
- budowa szatni dla zawodników

CEL: realizacja zadania przyczyni się do dostępności do bazy sportowej, zaspokojenia potrzeb sportowych i kulturalnych mieszkańców wsi.

PRZEZNACZENIE: Działalność sportowo - kulturalna

HARMONOGRAM REALIZACJI: Lata 2011-2017

SZACUNKOWY KOSZT: 200 tys. zł.

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA: Urząd Gminy, Sołectwo, Sponsorzy

2. Budowa chodników

CEL: budowa chodników we wsi poprawi bezpieczeństwo użytkowników dróg oraz mieszkańców oraz podniesie jakość ich życia.

PREZNACZENIE: Poprawa infrastruktury drogowej

HARMONOGRAM REALIZACJI: Lata 2011-2017

SZACUNKOWY KOSZT: 200 tys. zł.

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA: Urząd Gminy, środki UE

3. Projekty tzw. miękkie

CEL: Realizacja przedmiotowych projektów będzie działaniem sprzyjającym zaspokojeniu potrzeb społecznych i kulturalnych lokalnej społeczności. Służyć będzie kultywowaniu miejscowej tradycji, obrzędów, zwyczajów. Rozwój kulturalny, chociaż nie przynosi bezpośrednich korzyści materialnych wpływa na każdą dziedzinę życia. Może być katalizatorem przemian społecznych.

PREZNACZENIE:

- Zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży
- Stworzenie oferty spędzania wolnego czasu mieszkańców wsi

- Festyny i uroczystości lokalne
- Turnieje sportowe

HARMONOGRAM REALIZACJI: Lata 2010-2017

SZACUNKOWY KOSZT: 5 -10 tys. rocznie

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA: Urząd Gminy, Sołectwo, Sponsorzy